

METABOLISMUS

Souhrn veškerých dějů, které probíhají uvnitř organismu a které slouží k tvorbě látek potřebných pro činnost organismu

KATABOLISMUS

rozklad látek za současného uvolnění energie

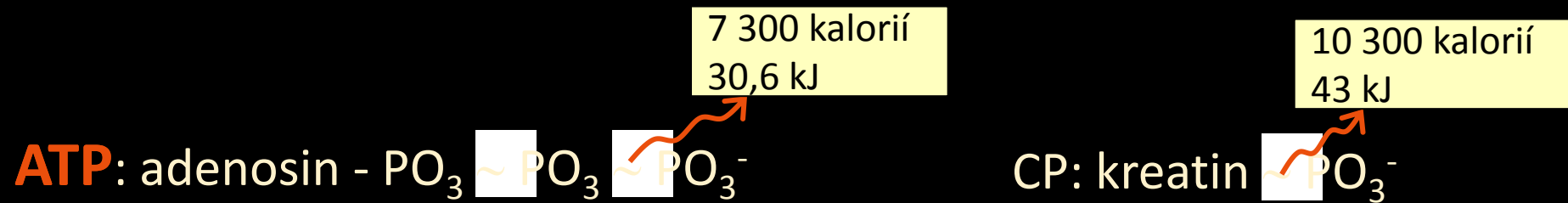
ANABOLISMUS

tvorba látek za současné spotřeby energie

Dětství	→	dominuje ANABOLISMUS
Dospělost	→	rovnováha mezi ANABOLISMEM a KATABOLISMEM
Stáří	→	dominuje KATABOLISMUS

ENERGETICKÝ METABOLISMUS

VYSOKOENERGETICKÉ FOSFÁTOVÉ SLOUČENINY

ZÁKLADNÍ ŽIVINY

cukry
(glukoza)

tuky
(glycerol,
volné mastné kyseliny)

bílkoviny
(aminokyseliny)

DEPOTA ŽIVIN

glykogen → játra, svaly
neutrální lipidy → tuková tkáň
(bílkoviny) → játra, svalovina, slezina

GLUKONEOGENEZE

- laktát
- pyruvát
- aminokyseliny
- meziprodukty citrátového cyklu

METABOLISMUS

GLYKOLYTICKÁ FOSFORYLACE (anaerobní)

Při odbourávání glukózy bez spotřeby kyslíku je uvolněna energie

OXIDAČNÍ FOSFORYLACE (aerobní)

Při odbourávání látek (*glukóza, laktát, volné mastné kys., aminokyseliny*) za přítomnosti kyslíku je uvolněna energie

TERMODYNAMIKA

1. zákon

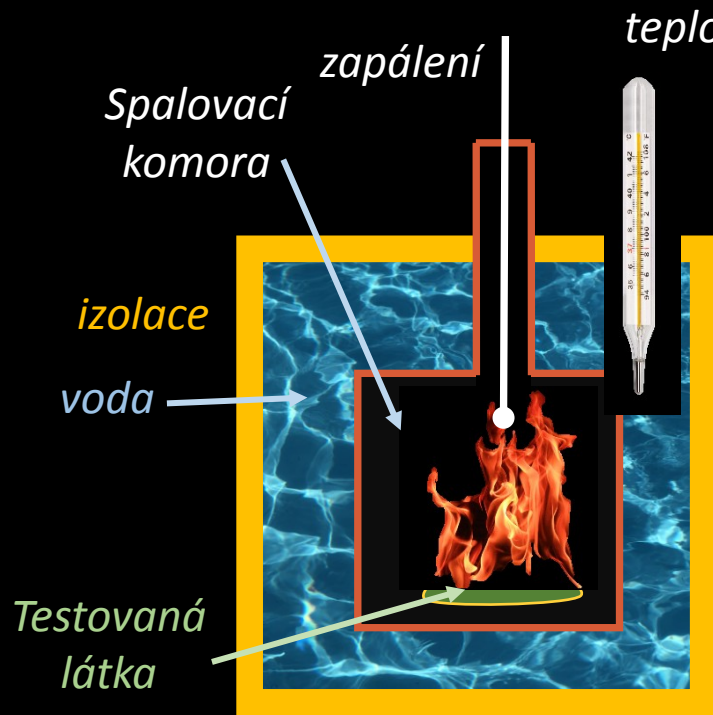
celkové množství energie izolované soustavy zůstává zachováno

2. zákon

pouze část energie může být přeměněna na **práci**,
zbytek je transformován na **teplo**

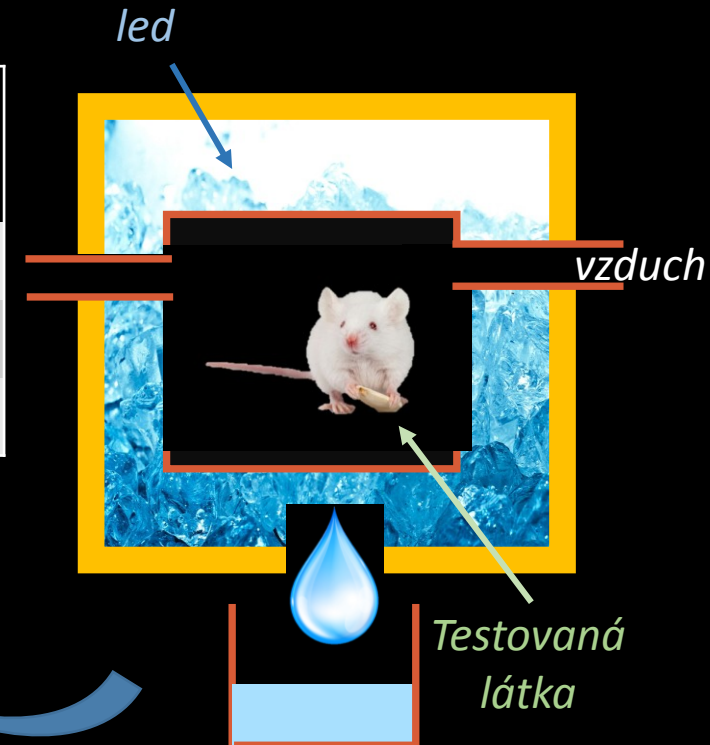
KALORIMETRIE

Kalorimetrcká bomba

1g živiny	Spalné teplo:	
	Fyzikální	Fyziologické
Cukry:	17,2	→ 17,2 kJ/g
Bílkoviny:	23	→ 17,2 kJ/g
Tuky:	38,9	→ 38,9 kJ/g

Přímá kalorimetrie

Nepřímá kalorimetrie

měřítkem energetické přeměny
je spotřeba kyslíku

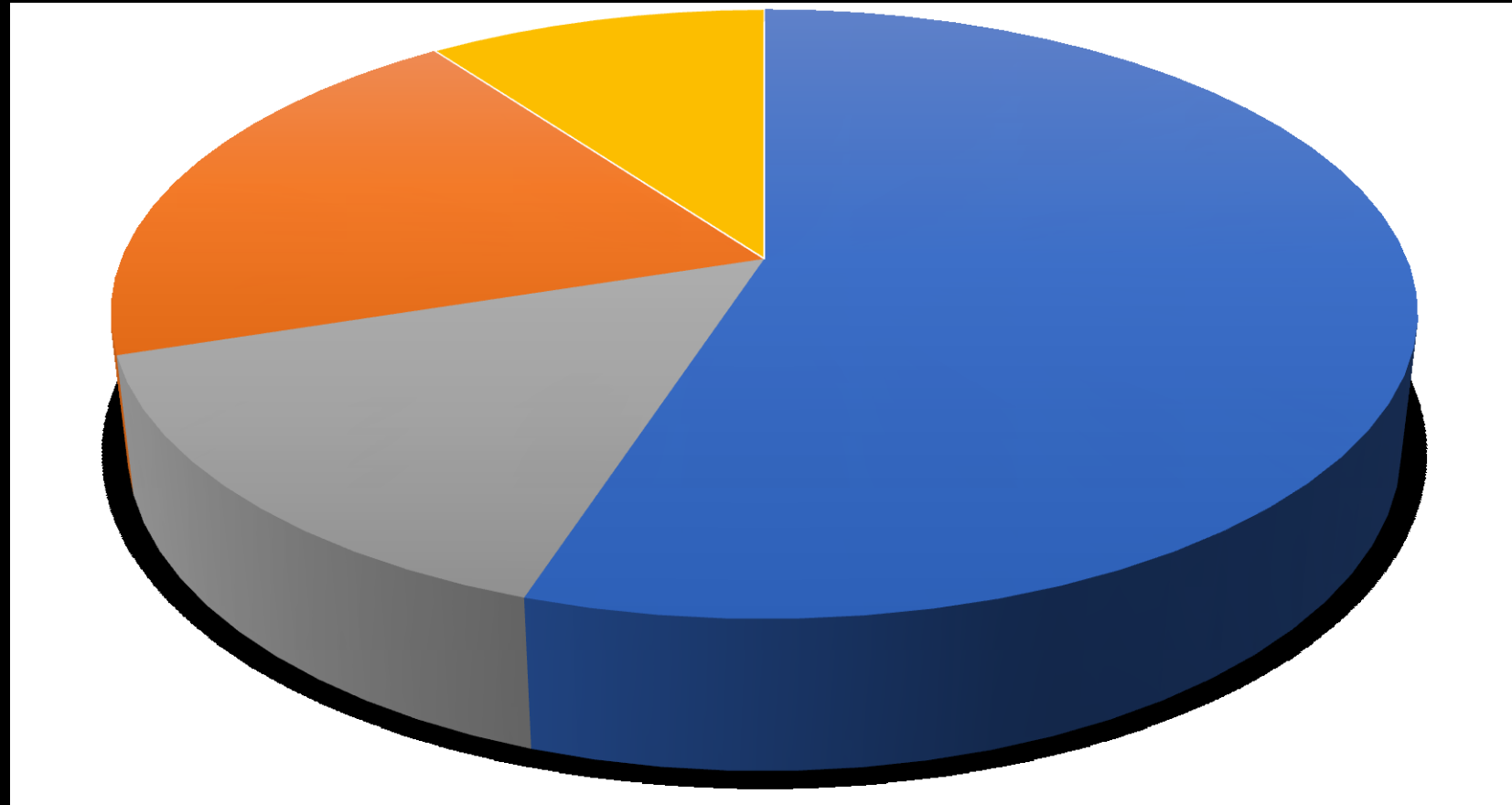

Quark - RMR

respirační kvocient (RQ)
poměr respirační výměny (R)

$$= \frac{\text{CO}_2}{\text{O}_2}$$

POMĚR ŽIVIN

■ cukry 45-60%

■ bílkoviny 15 - 20%

■ nenasycené tuky 20%

■ nasycené tuky 10%